

zorgen, sloten ook zij die een referaat met iets meer diepgang naar voor brachten, zich impliciet (Rogers) of expliciet (Roscam Abbing of Weaver) aan bij het op instrumentalistische wijze omschreven manipulatiebegrip.

Omdat alles op die manier nogal fel aan de oppervlakte bleef, viel er weinig te vernemen over het centrale thema: manipulatie, of noem het nu beïnvloeding, in massacommunicatie. Op dit vlak kwam men niet verder dan enkele algemene opmerkingen, en meende men nog eens te moeten onderstrepen dat het hypodermisch injectienaald-model, noch de null-effect-approach houdbare stellingen zijn. Nu, daar hadden we dit seminar niet voor nodig. Koude kost. Het ontkennen van manipulatie is in elk geval niet van aard om duidelijker de mechanismen, intenties en effecten van beïnvloeding/manipulatie in de massacommunicatie te reveleren. Over de stand van het onderzoek dienaangaande geen woord. De onderliggende vraag is: wie heeft er belang bij deze negatie van de manipulatie?

Pas op de slotdag, toen de meeste deelnemers hun koffers reeds gepakt hadden, werd eindelijk aandacht besteed aan de, o.i. fundamentele en voor verder onderzoek interessantere, *structuralistische manipulatieconceptie*. Dit gebeurde door Tapio Varis, die de manipulatieve aspecten van de internationale informatiestroom blootlegde, en Phill Elliott, die handelde over de rol van de media bij de handhaving van de status-quo, bij de criminalisatie van deviantie, en bij de promotie van een consumptieve leefcultuur. Hun visie stond lijnrecht tegenover de niet-manipulatiestellingen van de vorige sprekers. Maar blijkbaar behoort het tot de geplogenheden dat men op dergelijke gebeurtenissen de directe confrontatie uit de weg gaat. In elk geval was daarmee — wel wat laattijdig — het evenwicht en de pluriformiteit hersteld, zodat de inrichters er zeker niet van kunnen worden beschuldigd het seminarthema te hebben gemanipuleerd... Of het daarom ook nog een boeiend seminar was, is een andere vraag.

actuele ontwikkelingen in de viewdata-sector

Iudo dosogne

Hoewel de standaardiseringsbesprekingen van de Europese videotextsystemen, waartoe zowel teletekst als viewdata behoren, slechts met veel moeite op gang kwamen is daar nu een kentering in gekomen.

Niemand zou gedacht hebben bij de opening van de besprekingen in mei 1978 dat drie jaar later tot een Europese norm zou kunnen overgegaan worden. Gevreesd werd dat de landen die al een eigen norm hadden aangenomen, nl. Engeland en Frankrijk, halsstarrig aan de besprekingen zouden deelnemen om hun eigen norm door te drukken. Eigenlijk waren die besprekingen immers te laat van wal gestoken daar de videotextsystemen in die landen al in een gevorderd stadium verkeerden en reeds op grote schaal opereerden.

In juni jl. werd echter door de CEPT, d.i. de Conferentie voor het Europese Post en Telegraaf beleid, waarvan niet minder dan 26 landen deel uitmaken, een nieuwe Europese videotext standaard goedgekeurd. Deze voldoet aan een aantal belangrijke kenmerken. Zo is de compatibiliteit met het Engelse Prestel en het Franse Teletel gewaarborgd. Bovendien wordt op een aantal Duitse eisen inzake uitbreiding van de karakterset e.d. ingegaan.

De meest opvallende eigenschap is het «non spacing serial attribute» bij het coderen van de boodschap. Wat wordt hiermee bedoeld? In de oorspronkelijke Prestel-codering is er sprake van de serial attribute methode. Hierbij worden de controlekarakters, die de VORM van de eigenlijke karakters bepalen (kleur, grootte, flietsen, weglatingen), onafhankelijk van deze karakters in het geheugen van het ontvangtoestel opgeslagen. Telkens een controlekarakter wordt ingeschakeld bv. bij verandering van kleur, gaat een *spatie* de weergave van het eigenlijke karakter (letters, leestekens) vooraf. Het voordeel van de Prestel-codering bestaat in de lage kost van de ontvangstapparatuur dank zij de lage vereiste voor de geheugencapaciteit.

De oorspronkelijke Franse Teletel-Antiope codering integendeel verloopt volgens de «parallel attribute»-methode waarbij de hoofdkarakters rechtstreeks geassocieerd zijn met de controlekarakters. Hierdoor is een verfijning in de vormgeving mogelijk en is spatiëring overbodig.

In de nu aangenomen «non spacial serial attribute» worden voordelen van het Franse systeem (non spacing) met die van het Engelse (serial) gecombineerd. Op de vraag welke codering, de seriële of de parallelle, de voorrang zou krijgen wanneer zij beide karakters '(posities) kunnen vormen op het televisiescherm — een probleem dat niet zozeer bij statische dan wel bij dynamische «rooster»-vorming optreedt — werd geopteerd voor het voorstel van het CCETT (Centre Commun d'Etudes de Television et Telecommunications), nl. het «time dependent model».

Ook in de Verenigde Staten wordt ijverig binnen de viewdata-sector gewerkt. De American Telephone and Telegraph Company (AT & T) verklaarde onlangs dat zij zich eerder op de terminal - dan op de computer- en databanden-markt wilde toeleggen. Geruchten dat AT&T het Canadese Telidon-systeem gewoon zou overnemen werden als onrealistisch bestempeld. AT&T koos voor een systeem waarin elementen van het Canadese Telidon, het Engelse Prestel, het Franse Antiope en het eigen AT&T-denken verwerkt werden.

De mozaïeken (building-block graphics) waarbij het cijfer- of letterbeeld ontstaat doordat rechthoekige blokjes tot een mozaïek in elkaar worden geschoven) van AT&T zijn compatibel met de mozaïeken van de Prestel en Antiope-codering, anderzijds zijn de geometrische patronen compatibel met de PDI's (Picture Description Instructions)* van de Telidon codering. De lancering van dit «hybrid» systeem heeft een aantal belangrijke technische en commerciële gevolgen. Daar de alfa-mozaïek codering van AT&T echter niet compatibel is met de nieuwe Europese standaard en

anderzijds de Europese standaard geen ruimte laat voor de PDI's, onderzoekt het Britse Telecom nu of wederzijdse aanpassingen kunnen gebeuren zodat tot een universele standaard zou kunnen overgegaan worden.

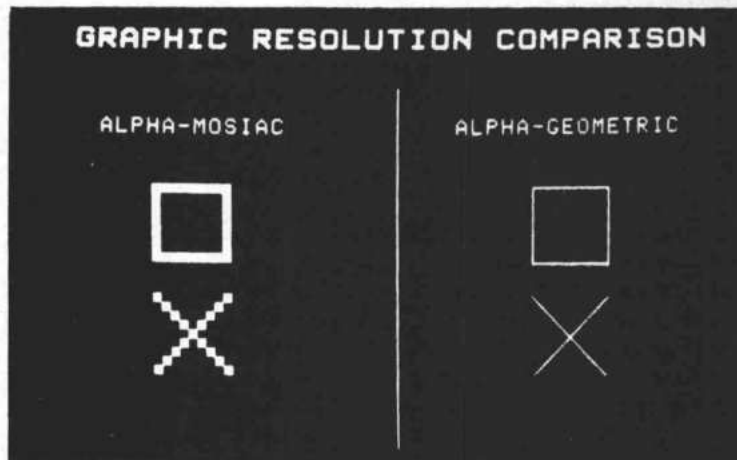
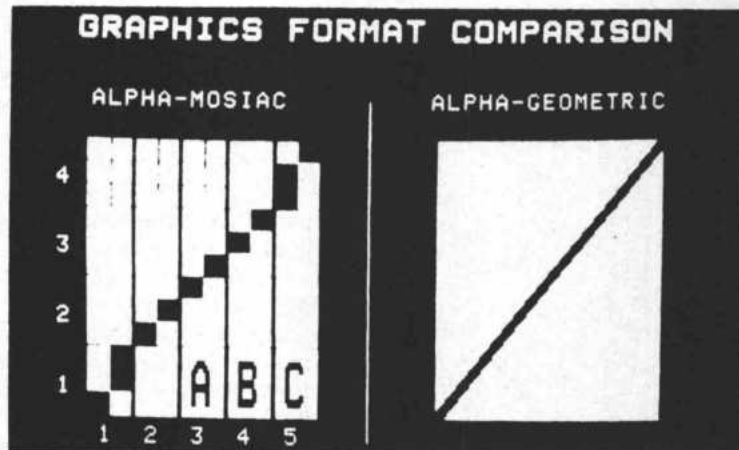
Ondertussen wordt in Groot-Brittannië ijverig aan de 2de generatie Prestel verdergewerkt. Zo werd in opdracht van Telecom een nieuw «*Advanced Graphics System*» (A.G.S.) ontwikkeld. Dit kan aan het viewdatasysteem toegevoegd worden zodat betere tekeningen gevormd worden. Om van AGS gebruik te kunnen maken is een AGS-processor nodig, die de geometrische rasters opbouwt, en een AGS-adaptor om de tekening op het scherm te brengen. Daarnaast werd de «transform coding» ontwikkeld, een tijdsbesparend element voor de opbouw van beelden. Een oorspronkelijk vaag maar snel uitzendbaar beeld kan — zo de ontvanger het wil — progressief-gradueel tot een verfijnd, goed gedefinieerd beeld tot in de details bijgeregeld worden.

In 1983 wil Telecom overgaan tot een geïntegreerd digitaal communicatiesysteem, het zogenaamde ISDN (*Integrated Services Digital Network*). Telefoon, teletekst, viewdata en andere communicatievormen zullen volledig op elkaar afgestemd worden.

Verder wordt gezocht naar een snellere informatie-oproepingsmethode, drierichtingscommunicatie, het overhevelen van binnenlopende oproepen naar andere lijnen wanneer de opgeroepen lijn bezet blijkt, een verlaging van de ruis («noise») en andere faciliteiten.

* PDI's vormen voorstellingen d.m.v. basisconstructies zoals punt, lijn, boog, oppervlakte, veelhoek.

Alfa-mozaike versus alfa-geometrische weergave (Telidon-norm)

Bron : BOWN, H.G., O'BRIEN, C.D., SAWCHUK, W., STOREY, J.R., Communications Research Centre, *A general description of Telidon: a Canadian proposal for Videotex Systems*, Ottawa, dec. 1978.